

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 11 februari 2010

MEDITATIE

Vervolgen en praat maken

David, de dichter van vele psalmen, heeft in zijn leven veel moeiten en ellenden ondervonden. Wat is hij vervolgd door koning Saul, en later door zijn eigen zoon Absalom. Hij heeft meegemaakt dat over zijn smart gepraat werd, ja zelfs dat hij erom bespot werd. Immers, wat heeft Simeï hem lelijk bejegend, toen David vluchten moest voor Absalom.

Maar wat was het voor David een groot voorrecht dat hij zijn nood en smart aan de Heere mocht bekend maken. Juist over dat schuilen bij de Heere en over het toevlucht zoeken bij de Allerhoogste temidden van ellende en gevaar lezen we in de psalmen. Daarvan gewaagt ook psalm 69. David is een type van de christen. Al Gods kinderen maken het in meerdere of mindere mate mee dat de vijand(en) hen smaadt en ellende aandoet. Wat wijst David hen dan de weg: toevlucht zoeken bij de Heere. Een voorrecht is het wanneer we ons hart en onze omstandigheden in de psalmen mogen terugvinden. Dat alleen al kan bemoedigen.

Want zij vervolgen, dien Gij geslagen hebt; en maken een praat van de smart Uwer verwonden.

Psalm 69:27

David wist ook van zonde en schuld, van strafwaardigheid voor Gods aangezicht. Daarover lezen we eveneens in verschillende psalmen. Ook hierin is het een beeld van al Gods kinderen. Zij worden immers door het ontdekkend licht der wet onder de overbuiingen van de Heilige Geest bekommerd vanwege hun zonden. Zij leren in meerdere of mindere mate gevoelen de grootheid van hun kwaad en leren smeken: "Straf mij niet in Uw toornegloed".

Wat kunnen ook in deze zieleworstelingen Davids psalmen de ondervindingen van het zondaarshart vertolken.

Maar in de psalmen van David lezen we zeker ook over de grote Davids Zoon. De schaduw van Zijn lijden en

zielesmart treffen we in meerdere psalmen aan. In dat licht mogen we ook onze tekst overdenken.

Wat is Hij vervolgd door de vorst der duisternis. Maar ook door de Joodse leidlieden. Voortgejaagd is Hij; meerdere malen ging Hij naar elders opdat men Hem geen kwaad zou doen.

Uiteindelijk is Hij vervolgd tot de dood toe. Zie hoe men Hem in Gethsemané's hof op brute wijze zocht, terwijl Hij biddende was.

Wat heeft men een praat gemaakt over Zijn smart. Gehoond, geslagen en bespot is Hij door Joodse dienaren en door heidense soldaten. Wat heeft men schimpend over Hem gepraat toen Hij aan het kruis hing. "Anderen heeft Hij verlost, Zichzelf kan Hij niet verlossen".

En dat terwijl Hij door God geslagen werd en in diepe smart verkeerde vanwege de verwondingen die Hem door het slaan Gods werden toegebracht. Juist daarvan spreekt onze tekst. Christus werd geslagen en verwond van Godswege. In Hem is vervuld wat we lezen bij Zacharia (13:7): "Zwaard ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man, Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien Herder".

Waarom toch werd Hij geslagen en verwond vanwege de Heere Zelf? Daar komen we tot het goddelijk geheim van het zalig worden met voldoening aan het recht Gods. De Zoon is immers in de stilte der eeuwigheid Borg geworden om de ongerechtigheid der Zijnen op Zich te nemen. Hij heeft het Zelf vrijwillig en gewillig gezegd: "Zie, Ik kom, Ik heb lust om Uw welbehagen te doen".

En daarom "heeft de HEERE onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen; als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt", zegt Jesaja.

Door onze afval van God, onze Schepper, en door ons overtreden van Gods heilige wet hebben alle mensen zichzelf onder de vloek en de toorn Gods gebracht. En Gods rechtvaardigheid eist dat die straf gedragen en die schuld geboet zal worden.

Wie zal die prijs der ziel, dat rantsoen

Inhoud

88e jaargang

Nr. 20

- 1 Meditatie: Vervolgen en praat maken
- 2 Oud Goud: John Owen
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (6)
- 5 Calvijn en de uitverkiezing (3)
- 6 Lewis Bayly en zijn "Praktijk der godzaligheid"
- 7 Van de Vluchtheuvel: Seksuele gebondenheid
- 9 Haïti: De eerste weken na de aardbeving
- 10 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 13 Kerkdiensten

aan God in tijd of eeuwigheid kunnen voldoen? Is dat onze vraag geworden? Is dat onze zieleworsteling geworden? Dat is, de ene tijd sterker dan de andere tijd, de zielepraktijk geworden van alle oprechten. Want zij worden, zeker ook in de voortgaande weg der ontdekking, met hun schuld bekend gemaakt en leven dan in dat aan Gods gerechtigheid voldaan moet worden. Het kan bang, het kan onmogelijk worden, als de Heere met die vragen gaat aandringen.

Maar nu het wonder. Daar gaat de Heilige Geest het oog des geloofs van zo'n veroordeelde openen voor de lijdende Borg. Voor Hem, Die in de plaats van de snoodste zondaren, van Godswege werd geslagen en verwond. Zou uw hart niet breken, ziende Zijn smart en de vervolging die Hem te beurt viel? En dat terwijl Hij onschuldig was. En dat juist omdat Hij als Borg in de plaats wilde treden van al de Zijnen.

Wat wordt Hij noodzakelijk en onmisbaar als wij onszelf als een drager van het rechtvaardig vonnis Gods leren kennen. Maar wat wordt Hij dan ook dierbaar en beminnelijk. Kinderen des Heeren, verwondert u over Hem en Zijn liefde.

Of drukt de schuld ons niet; gevoelen wij de eisen van Gods gerechtigheid niet? Wat moeten we dan met een lijdende Zaligmaker doen? De Heere geve maar het ontdekkende licht van Zijn Geest.

Of bent u als die Joden die Hem ver-

volgden en praat over Hem maakten? Voor wie Hem blijft miskennen en Zijn bloed onrein achten, zal een verschrikkelijk einde zijn. Misdaad zal tot hun misdaad worden toegedaan. Of bent u als de vrouwen van Jeruzalem, die in een zeker medelijden

weenden over zoveel leed Hem aangedaan? Dan wordt ook tot u gezegd: "Weent niet over Hem, maar weent over uw zonden".

Krimpen a/d IJssel, ds. P. Mulder

OUD GOUD

John Owen

Het is wel een grote genade de ander uitnemender te achten dan jezelf, en dat vooral als de Heere grote gaven geschonken heeft. Als je dan 'de prins van de Engelse godgeleerden' wordt genoemd, of zelfs met Calvijn vergeleken wordt, is het temeer genade daar klein en ootmoedig mee te blijven voor God. De Heere weet wel middelen te gebruiken om hoge bomen voor Hem in het stof te brengen en vrije genade alleen de eer te geven.

John Owen, de bekende Engelse godgeleerde, nam zo'n plaats in, en wist dat voor alles wat hij had, God alleen de eer toekwam. Dat Owen geringe gedachten had van eigen bekwaamheid en anderen uitnemender achtte

dan zichzelf bleek wel uit het feit dat hij vaak de bekende John Bunyan ging horen, als deze in Londen sprak. Toen Karel II hem vroeg hoe hij toch genoeg kon hebben in de preken van deze onbestudeerde man, antwoordde Owen dat hij graag al zijn geleerdheid gaf als hij zo preken mocht als deze ketellapper. Toch heeft Owen, juist door zijn grote kennis en bekwaamheden, veel mogen betekenen voor de kerken in Engeland. En ook in ons land heeft hij, door vertalingen van zijn werk, voor velen tot zegen en onderwijs mogen zijn

Jeugd en studie

Hij werd geboren in Stadham, als

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblisserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan: Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

BANIER
BEMINDE
BROOD
BORG
CHRISTUS

'Ik ben het Brood des levens'

Johannes 6:48

tweede zoon van Henry Owen, een man die met overtuiging de Puriteinse beginselen toegedaan was. De jonge Owen gaf al vroeg blijk van de grote gaven waarmee de Heere hem bedeeld had.

Zo werd hij al op 12-jarige leeftijd toegelaten tot de hogeschool in Oxford. Hij studeerde met grote inzet, over het algemeen 16-20 uur per dag, zodat hij zich maar een heel korte nachtrust gunde. Een gewoonte die hij ook later zou hebben, zozeer zelfs dat zijn gezondheid er onder geleden heeft.

Het behoeft ons dan ook niet te verbazen dat hij op 16-jarige leeftijd al een graad behaalde, en toen hij 19 jaar was tot Magister Artium bevorderd werd. Omdat hij zich niet kon onderwerpen aan nieuwe, onbijbelse regels die bisschop Laud invoerde, moest Owen Oxford verlaten.

Hij werd privé-onderwijzer in dienst van adellijke en voornamen families. In die tijd begon hij ook met het schrijven, waarmee hij velen tot zegen is geweest. Om onderwijs te kunnen geven is het wel nodig door God Zelf geleerd te zijn. Van dat onderwijs is Owen gelukkig geen vreemde gebleven.

Al voor zijn vertrek van de hogeschool verkeerde hij onder overtuiging van zonde. Die waren zodanig dat zijn gezondheid eronder leed en zijn vrienden over hem bezorgd waren. Ook nadat hij zijn betrekking als privé-onderwijzer verloor, verkeerde hij in Londen nog enige jaren onder veel strijd en miste hij de overtuiging dat de Heere ook hem genadig wilde zijn. De Heere heeft op ongedachte wijze zijn banden willen breken en ruimte willen geven.

Een Goddelijke verrassing

Owen is drie maanden veel in de eenzaamheid geweest, met veel benauwdheid voor zijn ziel. Zelfs was hij bijna niet tot spreken te bewegen, totdat de Heere onverwacht uitkomst gaf. Onverwacht was het, want de Heere gebruikte daarvoor iemand die hem totaal onbekend was.

Het gebeurde tijdens een kerkdienst in St. Aldermanbury, waar hij Edmund Calamy verwachtte voor te gaan. Die bleek echter verhinderd te zijn, zodat een onbekende predikant op de preekstoel kwam. Owens vriend, die naast hem zat, stootte hem aan, om met hem de kerk te verlaten en naar een nabijgelegen kerk te gaan, waar ook een bekende predikant de dienst zou leiden. Owen kon daar echter

In Johannes 6 vinden we de Heere Jezus aan het meer van Galilea. Hij heeft daar duizenden mensen te eten gegeven met vijf broden en twee vissen. Dit was een wonder. Een wonder van Christus is een *teken*. We moeten dieper zien dan het uitwendige wonder. Christus wilde met de vermenigvuldiging van het brood geestelijk onderwijs geven. De schare heeft dit geestelijk onderwijs niet begrepen en de discipelen ook niet. De schare wilde Christus koning maken. Maar de Zaligmaker heeft Zijn jongeren gedwongen in het schip te gaan en heeft Zelf de eenzaamheid opgezocht. De discipelen komen in de storm. Zó gaat Christus hen voorbereiden op het geestelijk onderwijs.

De andere dag vindt de schare de Heere Jezus in Kapernaüm. Daar geeft Hij onderwijs over de spijs die blijft tot in het eeuwige leven. Hij noemt Zichzelf het ware Brood dat uit de hemel neergedaald is.

Brood is in de Schrift het algemene voedingsmiddel. Brood en water zijn de noodzakelijkste levensbehoeften. Zo is Christus noodzakelijk voor het geestelijk leven. Buiten Hem is geen leven mogelijk. Hebben we dat al geleerd? Wie brood eet, krijgt nieuwe levenskracht. De Heere Jezus wilde gewoon brood als teken gebruiken bij de bediening van het Heilig Avondmaal. Opdat er nieuwe kracht zou zijn in het geestelijk leven.

Hij noemt Zichzelf het *levende* Brood. Dat is voedsel dat levend maakt in de ziel. Wie dit Brood niet eet, blijft midden in de dood liggen. Maar wie het mag eten, zal eeuwig leven. Hij verklaart dat dit Brood Zijn vlees is. Zijn vlees zal gebroken worden. Hij zal sterven, en daardoor het eeuwige leven verwerven.

In de tijd van de Bijbel werd brood niet gesneden, maar met stukjes afgebroken. In ieder gebroken stukje was voedende kracht. Zo zal het worden ervaren als gegeten mag worden van het Brood des levens. Dit is Brood dat nooit opraakt. Gods volk mag telkens een stukje van dit Brood eten. Door het geloof mogen ze zien op Christus Die Zijn vlees heeft gegeven. Dat is de spijs voor hun ziel. Zij hebben er genoeg aan in dit leven. Maar ook in het sterven, ja tot in eeuwigheid.

Er is een volk dat mag weten dat een *kruimel* verzadigt. Een bedelaarsvolk krijgt echter niet alleen de kruimels van dit hemelse Brood, zij ontvangen het gehele Brood. Want: *Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem* (vers 56). Dát is leven.

Lisse, ds. C. Neele

niet toe komen. Verslagen van geest als hij was, wekte het vurig gebed van de onbekende voorganger enige hoop dat de Heere dit onbekende middel in Zijn hand voor hem zou willen gebruiken. De onbekende prediker nam als tekst de woorden van de Zaligmaker tot Zijn bevreesde discipelen uit Mattheus 8:26: 'Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?'

De Heere gebruikte deze preek voor Owen, zodat de gevangenis voor hem open mocht gaan. Hoewel hij later heeft geprobeerd uit te vinden wie die onbekende prediker nu wel geweest was, is hij dat nooit te weten gekomen.

De ambtelijke loopbaan

De weg waarin de Heere hem leidde was overigens een pad vol veranderingen en onzekerheden. In de gunst bij Cromwell, vergezelde hij hem als legerpredikant bij diens expedities naar Ierland, in 1649, en Schotland, in 1650. Hij vervulde een belangrijke rol in besprekingen met de Schotse leiders. Mensengunst is veranderlijk, ook die van Cromwell. Dat heeft hij ook in het politieke machtsveld ondervonden.

Als predikant van Fordham, in Essex, was hij geliefd en gewaardeerd. Velen kwamen van omliggende districten om hem te horen, want zijn boodschap maakte indruk op het volk.

In Fordham, trouwde hij met Mary Rooke. Uit dit huwelijk werden 11 kinderen geboren, van wie alleen een dochter de volwassenheid bereikte. Maar ook die dochter was nog jong toen ze, na een ongelukkig huwelijk met iemand uit Wales, werd weggenomen. Wat een leed voor de ouders die zo vaak aan het graf van hun kinderen gestaan hebben.

Later werd Owen de herder van de kudde in Coggeshall, een grote gemeente waar hij onder bijna 2000 zielen arbeiden mocht.

Owen preekte ook voor het parlement bij verschillende gelegenheden, onder meer op de dag nadat koning Karel I geëxecuteerd was. Later lag zijn arbeidsveld in Oxford en had hij een gezaghebbende plaats in de universiteitsstad.

Het getij keerde echter: in 1660 moest hij Oxford verlaten en keerde hij terug naar Stadhampton. Daar leefde hij in betrekkelijke afzondering, hoewel hij toch alle gelegenheden te baat nam om ergens Gods Woord te brengen.

In 1665 werd hij aangeklaagd vanwege het houden van gezelschappen in zijn woning. Hij wist te ontsnappen

en aan gevangenschap te ontkomen. Later vertrok hij naar Londen, waar hij Gods Woord mocht brengen, vervolgens een kleine gemeente oprichtte en verweekeld raakte in de strijd tegen het Arminianisme.

Owen was inmiddels een Congregationalist geworden. (Congregationalisten stonden de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van de plaatselijke gemeente voor). Veel heeft hij in die jaren gepubliceerd.

De laatste jaren moest hij, mede als gevolg van overmatige inspanningen en te weinig rust, de afbraak van zijn eens zo sterke lichaam ondervinden.

Doch de Heere vertroostte eindelijk mijn geest genadiglijk door een krachtige toepassing der woorden: 'Bij U is vergeving opdat Gij gevreesd wordt'.

Aan een arbeidzaam leven kwam een einde in de zomer van 1683, toen de vermoeide pelgrim behouden aankwam in het Vaderhuis met zijn vele woningen. Hij mocht op zijn ziekbed nog een ruim getuigenis geven. Kort voor zijn sterven had hij nog aan een vriend geschreven: 'Ik ga naar Hem Die ik van harte heb liefgehad, of nog beter, naar Hem Die mij heeft liefgehad met een eeuwige liefde; dat is de volkomen grond van al mijn troost'.

Zijn werken

Van Owen is ontzaglijk veel in druk verschenen. Zijn verzamelde werken, in 1996 in het Engels opnieuw uitgegeven in 16 delen, bevatten ondermeer:

Polemische geschriften, onder andere tegen Arminianen en Socinianen

Praktische werken, niet alleen bestemd voor theologen, maar ook toegankelijk voor de gewone man. Ze bevatten een schat van onderwijs, ook voor de praktijk der godzaligheid.

Als zodanig blijkt hij een echte Puritein en toont hij verwantschap met mannen van de Nadere Reformatie *Dogmatische* werken, onder andere over de Persoon en Heerlijkheid van Christus, over De gemeenschap met God, over de Heilige Geest, en over de Rechtvaardiging door het geloof.

In het Nederlands is bekend zijn verklaring van de 130^e psalm. Uit deze psalm heeft hijzelf onderwijs ontvangen. Hij schrijft daarover: 'Ik predikte Christus, maar had slechts weinige ondervindelijke kennis van de toegang tot God in Hem. Het behaagde de Heere echter mij met een smartelijk lijden te bezoeken, dat mij aan de rand van het graf bracht. Mijn gemoed was duister en mijn ziel door verlegenheid zeer gedrukt; doch de Heere vertroostte eindelijk mijn geest genadiglijk door een krachtige toepassing der woorden: 'Bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt'. Ik ontving daaruit een bijzondere onderrichting, vrede en blijdschap omtrent het verlossingswerk van de Middelaar, waarover ik aanstonds na mijn herstelling predikte'.

De dag voordat hij stierf, schreef Owen aan zijn trouwe vriend Fleewood: 'Wel verlaat ik het schip, de kerk, in de storm, maar de grote Stuurman blijft in hetzelfde. Het verlies van een arme zwakke roeier is dus weinig betekenende. Vertrouw en hoop volstandig op de genade, wordt niet moedeloos; want Gods beloften, dat Hij ons niet zal begeven noch verlaten, is waarachtig en gewis.'

Een storm raast ook over de wereld. Een storm van ongeloof en valse religie. De grote afval is zichtbaar, ook in ons land. Wat moet er van Gods Kerk terecht komen? Echter, de grote Stuurman blijft, en zal naar Zijn belofte met Zijn Kerk zijn al de dagen tot de voleinding der wereld. Mocht dat ons ook in onze tijd met zo veel zorgen voor de toekomst, tot troost en sterkte zijn.

Staphorst,

ds. C. Vogelaar

Calvijn en de uitverkiezing

In de Institutie

B. Wentsel wijst erop dat bij Calvijn de predestinatie niet het leerstuk is dat alle andere leeraspecten overheerst (Dogmatiek, deel 2, Kampen 1982, blz. 189). Ook W. van 't Spijker meent dat men de zaak overtrekt wanneer gezegd wordt dat het leerstuk van de predestinatie het hart van Calvijns theologie vormt. 'Het hart van zijn belijdenis is te vinden in de persoon, in het werk van Christus en in de gemeenschap met Hem.

Zo alleen komt de verkiezing op een juiste plaats ten opzichte van de voorzienigheid, die haar centrum hier vindt; in de opvatting van het geloof, dat te herleiden is tot de genade van de verkiezende God; in de opvatting van de rechtvaardiging, waarvan de verkiezing de bekroning is en tegelijk de garantie van haar gratuïteit; van de kerk, omdat zij te herleiden is tot Gods roeping die in vrijheid geschiedt'. (*Teksten uit de Institutie van Johannes Calvijn*, Delft 1987, blz. 168).

Calvijn gaat in de *Institutie* uit van het gegeven dat de prediking niet tot alle mensen zonder onderscheid komt, en dat degenen die het Evangelie horen er niet op dezelfde manier op reageren. Sommigen geloven en anderen niet. Daarin openbaart zich de hoogheid van Gods oordeel. Achter dit alles zien wij de verkiezende God (III, 21, 1).

De kerk als het geheel van de uitverkorenen

In de eerste editie van de *Institutie* (1536) behandelde Calvijn de uitverkiezing bij de leer van de kerk. Van 't Spijker wijst erop dat Calvijns leer van de verkiezing altijd het karakter heeft behouden, dat haar vanaf de eerste uitgave van de *Institutie* heeft gekenmerkt. Selderhuis maakt in het *Calvijn Handboek* (Kampen 2008, blz. 235) de volgende opmerking: 'Calvijns predestinatieleer is in deze *Institutie* al in de kern aanwezig en zal in latere edities geen verandering maar slechts uitwerking ondergaan'.

Dat specifieke karakter van Calvijns verkiezingsleer lag in de nauwe verbinding tussen kerk en verkiezing. Niet anders is het bij onze Heidelberg-

se Catechismus, waar van de kerk gezegd wordt dat zij is een gemeente, vergaderd door Christus, uitverkoren tot het eeuwige leven (Zondag 21).

In de *Institutie* van 1536 ziet Calvijn de kerk als het geheel van alle uitverkorenen, door God als een eenheid gekend. Die kerk is heilig, 'omdat allen die door de eeuwige voorzienigheid van God uitverkoren zijn, om tot leden van de kerk samengevoegd te worden, door de Heere geheiligd worden'.

Al in 1536 waarschuwt Calvijn ervoor om de verborgen wijsheid van God in de verkiezing te onderzoeken. Een mens komt alleen tot zekerheid van zijn verkiezing door het geloof in de belofte Gods, dat God diegenen als Zijn kinderen erkent, die Zijn Zoon door het geloof hebben aangenomen. Wie hoger zou willen doordringen, roept Gods toorn over zich af.

Verkiezing, voorzienigheid en verlossing

In de tweede editie van de *Institutie* (1539) heeft Calvijn het belangrijkste van de leer van de verkiezing, zoals hij die vond in de Schrift, onder woorden gebracht. In deze tweede editie behandelde hij de verkiezing in nauw verband met de leer van de *voorzienigheid*. Het is te begrijpen waarom. Want als de Heere alles door Zijn voorzienigheid leidt en bestuurt, dan geldt dat zeker de zaligheid van Gods kinderen. Gods verkiezing wordt zichtbaar in de inwendige roeping en de rechtvaardiging. Waar het Evangelie kracht doet en zondaren geroepen worden uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht, daar wordt de vrucht van de verkiezing zichtbaar.

Deze lijn vinden we steeds weer in Calvijns verkiezingsleer. God verkiest van eeuwigheid. In dat opzicht gaat de verkiezing aan alles vooraf. Maar de verwerkelijking ervan vindt plaats in de tijd als de vruchten van de verkiezing zichtbaar worden in het leven van zondaren zoals in de roeping, het geloof, de rechtvaardiging en de heiliging. Dit "achteraf" (*aposteriori*) is kenmerkend voor Calvijn.

Daarom is het te begrijpen dat in de laatste editie van de *Institutie* (1559) de leer van de uitverkiezing in het

derde boek in vier hoofdstukken aan de orde komt en dan volgend op de uiteenzetting van de leer van de *verlossing*. Calvijn behandelt dan de predestinatie, nadat hij eerst gesproken heeft over de rechtvaardiging, de christelijke vrijheid en het gebed. Hij stelt dus eerst aan de orde het geloof en de bekering, het christelijke leven en de rechtvaardiging, om pas daarna over de verkiezing te spreken. 'Wat nu betreft het feit, dat het verbond des levens niet bij alle mensen zonder onderscheid gepredikt wordt, en bij hen, bij wie het gepredikt wordt, niet op dezelfde wijze of voortdurend plaatsvindt: in dit verschil treedt aan het licht de wonderbare hoogheid van Gods oordeel. Er is geen twijfel dat dit verschil in dienst staat van Gods eeuwige verkiezing' (III, 21, 1).

Een mens komt alleen tot zekerheid van zijn verkiezing door het geloof in de belofte Gods, dat God diegenen als Zijn kinderen erkent, die Zijn Zoon door het geloof hebben aangenomen.

De Schrift naspreken

Calvijn heeft, als het gaat over de predestinatie, altijd weer met klem gewaarschuwd voor speculatie. Dat wil zeggen dat we de uitverkiezing verstandelijk willen doordenken. Dan komen we, volgens Calvijn, in een doolhof terecht, waar we niet meer uitkomen. Als we de grenzen van Gods Woord overschrijden, dan dwalen we en vallen we. Hij wijst erop dat het najagen van een andere kennis van de predestinatie dan die ons in Gods Woord wordt voorgesteld, geen geringere dwaasheid is dan waar iemand wilde gaan waar geen weg is.

Hij gebruikt in dit verband ook het voorbeeld van iemand, die in de duisternis meent te kunnen zien. Hij vergelijkt het bij een vallen in een afgrond. Hij waarschuwt tegen nieuwsgierigheid, vermetelheid of onbeschaamdheid, tegen het binnendringen in de verborgenheden van Gods heiligdom (*Institutie*, III,21,1). 'Niet naspeuren wat de Heere in het verborgene heeft gelaten en niet veronachtzamen wat Hij aan de dag heeft gebracht' (III, 21,4).

Daarom merkt Calvijn aan de andere kant op dat we niet onbesproken mogen laten wat de Schrift zegt. De

Schrift is immers de school van de Heilige Geest. 'Laat ons, zeg ik, aan een christen toestaan voor alle woorden Gods, die tot hem gericht worden, zijn hart en oren te openen' (III, 21, 1-3).

Als onze Dordtse Leerregels zeggen (I,14) dat de leer van de Goddelijke verkiezing ook heden ten dage in Gods kerk uiteengezet moet worden tot eer van Gods heilige Naam en tot een krachtige troost voor Zijn volk, dan is dat helemaal in de lijn van Calvijn. Als we daarbij dan maar niet de grenzen, die de Schrift zelf stelt, overschrijden en in speculatie vervallen.

Calvijn beroept zich in dit verband op verschillende plaatsen uit de Schrift. Heel belangrijk is voor hem Romeinen 9 tot 11. Niet alleen in zijn *Institutie*, maar ook in zijn commentaar op de Brief aan de Romeinen (1539) vinden we de grondlijnen van zijn leer over de uitverkiezing. Hij legt dit Schriftgedeelte met Augustinus predestinatie uit, waarbij de verkiezing de bron is van de eeuwige zaligheid.

In Romeinen 9:11 gaat het over het

verkiezend voornemen van God. Daar maakt Paulus duidelijk dat het eerste en het laatste woord alleen is aan Gods genade. Gods genade is soevereine genade. De beslissing over onze zaligheid ligt in Gods handen. Hem alleen komt alle eer toe. God is vrij Zich te ontfermen over wie Hij wil (Romeinen 9:14-18). Hij is de Pottenbakker en wij zijn maar leem en de Pottenbakker heeft recht om met het leem te doen wat Hij wil en niemand heeft het recht Hem ter verantwoording te roepen. 'Het is stellig waar, dat de naaste oorzaak der verwerping hierin gelegen is, dat wij allen in Adam vervloekt zijn geworden. Opdat wij echter leren uitsluitend in Gods welbehagen alleen te rusten, wil Paulus ons van de overweging hiervan zolang afhouden, totdat hij deze leer heeft vastgesteld, dat God in Zijn wilsbeschikking een genoegzaam rechtvaardige grond heeft om te verkiezen en te verwerpen' (Calvijn bij Romeinen.9:11).

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Eckeveld

omstreeks 1575 geboren in Carmarthen, het oudste en grootste stadje van Wales. Hij werd in zijn jonge jaren opgenomen in het gezin van een landedelman. Misschien heeft hij daar zijn perfecte kennis van het Latijn opgedaan.

Hij kreeg in 1597 een predikantsplaats in de Anglicaanse kerk in Shipston. Reeds in 1600 verruilde hij die plaats met Evesham bij wijze van bevordering. De invloed van de adel in de Kerk van Engeland bij een benoeming en een verandering van standplaats is tastbaar.

In Evesham legde Bayly de basis voor "The practice of Piety". Het boek gaat terug op preken en op gebeden, die hij had geschreven voor het gebruik in de eredienst en in de huiselijke kring. Daarmee is de herkomst van het grote aantal gebeden in zijn boek verklaard.

Deze gebeden zullen een van de oorzaken zijn geweest dat het boek in de achttiende eeuw in Nederland minder waardering zou krijgen dan in de eeuw daarvoor. In het spoor van Jac. Koelman keken veel deelnemers aan het gezelschapsleven van die dagen kritisch naar gedrukte gebeden. Men moest van zulke 'formuliergebeden' niet veel hebben en men vergat het gebedsonderwijs dat Bayly daarmee wilde geven. Hij wilde de lezer niet alleen aansporen tot een godzalig leven, maar zo praktisch mogelijk de beoefening van de vroomheid ondersteunen. Daarom bevat zijn boek naast tal van meditatie en gebeden allerlei concrete aanwijzingen voor het Bijbellezen, het zingen van de psalmen, het deelnemen aan het Heilig Avondmaal, de praktijk van het vasten en onderwijs als ziekte en dood zich aankondigen.

Bayly was gericht op de voortgaande hervorming van het geestelijke leven in de Kerk van Engeland. Het ging hem niet om de bisschoppelijke kerksstructuur, die hij als middelmatig beschouwde, maar om het bevorderen van de praktijk der godzaligheid. Van 1616 tot 1631 was hij bisschop van Bangor, een stadje in het noordwesten van Wales.

Groenendijk spreekt niet ten onrechte in verband met deze bisschoppelijke carrière over een 'dramatische levensloop'. Er waren nogal wat beschuldigingen dat hij vatbaar was voor omkoperij. Er was veel kritiek op zijn functioneren als bisschop. Men gebruikte uiteraard de door hem zelf gegeven regels om hem de maat te nemen.

Lewis Bayly en zijn "Praktijk der godzaligheid"

In 2008 verscheen er in enkele kerkelijke bladen -De Saambinder hoorde daar ook bij- een oproep van drs. F.W. Huisman om een helpende hand te bieden bij een lopend kerkhistorisch onderzoek. Dat had betrekking op de verspreiding en de ontvangst in Nederland van een bekend werk van de puritein Lewis Bayly (ca. 1575-1631). Het betrof de vertaling van "The Practice of Piety", die in 1620 te Amsterdam in het Nederlands verscheen. Onze lezers hebben aan dit onderzoek een goede bijdrage geleverd door het aanmelden van exemplaren van "De Pracktycke" die in hun bezit zijn.

Resultaten

De verrassende resultaten van het onderzoek werden op 21 november 2009 gepresenteerd tijdens een symposium aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Deze bijeenkomst werd belegd naar aanleiding van de verschijning van een bundel studies

over het boek van Bayly, dat met name in Nederland maar ook in andere Europese landen grote weerklank vond. Tussen 1620 en 1688 verschenen niet minder dan 51 drukken met een geschatte oplage van 2000 exemplaren per keer. De Nederlandse titel luidt: "De practycke ofte oeffeninghe der godtzaligheydt, leerende een christen mensche, hoe hij in zijn wandel van sijn gantsche leven Godt behagen mach". Op de bijeenkomst in Amsterdam was er zeer terecht ook de nodige aandacht voor de enigszins aan het Nederlands van vandaag aangepaste heruitgave van het boek zelf, gereed gemaakt door dr. J.A. Bunt te Rhenen.

Levensloop

De bundel studies over Bayly opent met een beschrijving van zijn levensloop door dr. L.F. Groenendijk, bijzonder hoogleraar in de geschiedenis van levensbeschouwelijke opvoeding. Lewis Bayly werd in of

Bij het lezen van het slot van het wat compact geschreven verhaal van Groenendijk met de nodige Engelse citaatjes dacht ik aan een uitspraak van de bekende Lutherse bisschop Hans Lilje uit de vorige eeuw: 'De macht is als zout water; hoe meer men er van drinkt, hoe meer dorst men krijgt'.

Voor Bayly was de bisschoppelijke structuur van de kerk een middelmatige zaak. De vraag rijst echter of juist deze kerkrechtelijke structuur niet meer openingen bood voor corruptie dan een gereformeerde vorm van kerkgereiding.

Schuttenius

Dr. W.J. op 't Hof, bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het gereformerd Piëtisme aan de VU te Amsterdam, vraagt in deze bundel onze aandacht voor Everhardus Schuttenius, de vertaler van "De Practycke". Hij kocht het boek als theologisch student tijdens een verblijf in Oxford. Zijn vertaling in het Nederlands verscheen eind 1620 op de markt, toen hij Oldemarkt, zijn eerste gemeente, diende. In 1625 werd hij predikant in Zwolle, zijn geboorteplaats.

Op 't Hof geeft naast een bespreking van de vertaling van "De Practycke" een vrij uitgebreid overzicht van de vele andere vertalingen en geschriften, die deze Zwolse predikant ook op de markt bracht. Daarbij behoort allereerst zijn tweedelig hoofdwerk "Den christelicken ridder, seer nut ende profytelick voor alle staten en standen der menschen" (1628). In dit werk wordt een gedetailleerd programma ontvouwd voor de bevordering van de godsvrucht bij de land- en zeemacht.

Op 't Hof ontleent aan de bespreking van de publicaties van Schuttenius de bouwstenen voor zijn conclusie dat de Zwolse predikant moet worden beschouwd als een primaire vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie. Schuttenius met zijn bijna unieke aandacht voor leger en vloot is na Teellinck de tweede auteur, die een soort alomvattend programma voor de (nadere) reformatie presenteert. Teellinck zelf ontleende overigens zelf tot vier keer toe forse stukken tekst aan Bayly, zoals in de "Sleutel der devotie" (1623). Daarmee wordt de geestelijke verwantschap van beide schrijvers onderstreept.

Praktisch

Dr. A. Baars, hoogleraar ambtelijke vakken en dogmageschiedenis aan de

Theologische Universiteit te Apeldoorn, geeft een aantal theologische overwegingen bij inhoud, karakter en achtergronden van het werk van Bayly. Hij neemt zijn vertrekpunt in de heldere grondstructuur van het boek: de kennis van God en de heerlijkheid van God. Vervolgens gaat hij na hoe deze beide kernbegrippen worden uitgesplitst en uitgewerkt. Hier en daar signaleert hij speculatieve redeneringen. Het hoofdstuk geeft de lezer een goed leesbare weergave van de inhoud van het boek. Het regelmatig opmaken van een tussenbalans vergemakkelijkt de lectuur.

Baars typeert het werk van Bayly ten slotte als een praktisch geestelijk boek, waarin dringend wordt opgeroepen tot een godzalig leven tot eer van de drie-enige God.

Editie en beeldmateriaal

Drs. F.W. Huisman, als onderzoeker verbonden aan het Studiecentrum voor Protestantse Boekcultuur van de Vrije Universiteit, publiceert in deze bundel een nieuwe bibliografie van "De Practycke". Hij pretendeert niet volledig te zijn, maar reikt interessante detailinformatie aan over 53 Nederlandse edities van het boek van Bayly. Het daarvoor verrichte monnikenwerk dwingt respect af en draagt bij aan onze kennis van het stichtelijke boek en de invloed van het Puritanisme in de zeventiende eeuw in Nederland.

Verder informeert prof. dr. A.A. den Hollander, hoofdconservator bijzondere collecties bij de Vrije Universiteit, de lezer over het beeldmateriaal, dat in negen van de 62 bekende uitgaven voorkomt. Bij het boek is overigens een los beeldblad gevoegd met alle titelpagina's en frontispices van alle bekende drukken!

Op 't Hof gaat verder uitvoerig in op de editie- en de receptiegeschiedenis van het boek. J. van de Kamp MA, promovendus aan de VU, bespreekt de vertaalmethoden van Schuttenius en Voetius. Ook gaat hij in op de internationale receptie van "The Practice of Piety".

Winst

Deze bundel studies draagt in belangrijke mate bij aan de vergroting van onze kennis over de invloed van het Puriteinse denken op de Nadere Reformatie in Nederland. Dat is zondermeer winst. Het reikt tal van nieuwe (detail)gegevens aan.

De keuze van de titel had beter gekund. Er kan nu gemakkelijk verwarring optreden met het boek van Bayly zelf. De ondertitel moet de duidelijkheid brengen. Een aantal hoofdstukken, zoals dat van Op 't Hof over Schuttenius en de editiegeschiedenis en dat van Baars over de inhoud van het werk van Bayly, zijn voor elke belangstellende lezer heel goed toegankelijk. Andere hoofdstukken vragen door de specifieke wetenschappelijke invalshoek wat meer inspanning. Niemand die zich met de Nadere Reformatie bezighoudt, kan om deze studie heen.

N.a.v. De praktijk der godzaligheid. Studies over "De practycke ofte oeffeninghe der godtzaligheydt" (1620) van Lewis Bayly; eindred. W.J. op 't Hof, A. A. den Hollander en F.W. Huisman, Amstelveen. EON Pers, 2009, 351 blz. Met 47 illustraties, bibliografie en register, prijs euro 35.00. ISBN 978 90 77246 33 7.

Waarde, ds. M. Golverdingen

VAN DE VLUCHTHEUVEL

Seksuele gebondenheid

Seksverslaving? Dat komt onder ons toch niet voor? Deze gedachte leeft soms, terwijl wij belijden dat we onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd zijn tot alle kwaad. Alle kwaad! Dat geldt ook voor seksversla-

ving. Ook Gods kinderen kunnen niet zeggen dat ze in bepaalde zonden nooit zullen vallen. De Bijbelse voorbeelden, onder andere van David en Bathséba, zijn daarin wel duidelijk.

De macht van de boze

Door alle eeuwen heen is de aard van de duivel niet veranderd, maar in elke tijd maakt hij gebruik van de zwakheden en de verleidingen die juist dan actueel zijn. In onze tijd is dat vooral de aanval op huwelijken, gezinnen en relaties. Wie kent er geen mensen in zijn omgeving die hiermee te maken hebben? Wat worden ook ambtsdragers binnen de gemeenten geconfronteerd met ernstige gebrokenheid, vooral op dit gebied.

Bij De Vluchtheuvel worden we dagelijks geconfronteerd met de vele hulpvragen die er zijn vanwege verstoorde huwelijken en (gezins)relaties. De oorzaken zijn verschillend, maar één ding is wel duidelijk: de duivel zit niet stil om alle middelen te gebruiken om verstoring en verwarring (diabolos) te veroorzaken. Dat geldt zeker op het gebied van seksualiteit als het wordt losgemaakt van de waardevolle context waarin de Heere seksualiteit een plaats heeft gegeven.

Verstoring

Nogmaals: dit alles gaat onze gemeenten niet voorbij! Daarvoor mogen we onze ogen niet sluiten. We worden voortdurend omringd door prikkels die alleen maar egocentrisch op lustbeleving zijn gericht. De moderne media -en niet in de laatste plaats het medium internet- speelt hierbij een grote rol. Met alle gevol-

Het in vertrouwen nemen van anderen is onmisbaar om deze verslaving te doorbreken.

gen van dien, ook ten aanzien van seksverslaving. Een citaat uit een boek dat gaat over hoop en herstel als seks verslavend is: “Er is geen plaag te bedenken die wereldwijd zoveel emotionele pijn oplevert en schade berokkent aan gezinnen en families, als de strijd tegen lust, pornografie en seksverslaving”.

Door de komst van internet is pornografie nog veel toegankelijker geworden dan voorheen. Met als gevolg dat veel mensen, meestal diep in het geheim, worstelen met een verwrongen beeld van seksualiteit. Doorgaans zijn zij geleidelijk aan verslaafd geraakt met alle verwoestende gevolgen, voor zichzelf en voor hun omgeving. Door hiermee alleen te blijven lopen en in zichzelf te keren, komt er geen oplossing. Vooral omdat het bij

deze problemen zo belangrijk is om anderen in vertrouwen te nemen: een goede vriend, man of vrouw, predikant of wijkouderling. Om samen te zoeken naar passende hulpverlening. Juist de anonimiteit en de sterke neiging om dit helemaal voor zichzelf te houden, is een groot gevaar om het kwaad voort te laten woekeren.

Ingrijpend

Vanwege de nood op dit terrein is De Vluchtheuvel -binnen ruim een jaar- voor de derde maal gestart met een mannengroep seksverslaving. De aanmeldingen komen allemaal uit onze eigen kring. Dat laat direct al zien dat seksverslaving dus zeker ook voor komt in onze gemeenten.

Wat is het confronterend om te horen en te zien hoe subtiel zo'n proces van seksverslaving verloopt. Eén van de deelnemers van de mannengroep Dordrecht aan het woord:

“Het begon bij mij vrij onschuldig met voor het oog onschuldige plaatjes via internet. Daarna ging ik meer doelgericht zoeken. Ondanks een filter kon ik toch sites bezoeken met onthullende plaatjes en filmpjes. Het ging van kwaad tot erger. Ik kon vaak rationeel wel bedenken dat ik verkeerd bezig was, maar mijn lichaam wilde steeds meer en meer. Ik zag dat ik verkeerd en zondig bezig was, maar toch iedere keer weer die drang. Ik bleef er in het geheim mee worstelen, ik durfde er met niemand over te praten. Door afspraken met mijzelf te maken, kon ik soms een maand “vrij” zijn, maar toch iedere keer weer die terugval. Op een gegeven moment zat ik zo verstrikt in het web van de verslaving, dat alleen radicaal stoppen de enige oplossing was. Om die reden heb ik, na lang twijfelen, een start gemaakt met de mannengroep...”

Wat zijn de gevolgen verwoestend. Ook voor de partner van degene die seksverslaafd is. Een vriendin van een deelnemer van de mannengroep verwoordt het zo:

“Niet lang geleden vertelde mijn vriend dat hij verslaafd is aan porno kijken. MIJN vriend, niet die vreemde buurman of een onbekende, maar MIJN vriend. Dat was een hele schok, mijn leven stond op zijn kop. Pijn en verdriet laaiden steeds op, juist dat wat zo mooi hoort te zijn tussen twee mensen is kapot. Toch wilden we samen verder, maar de grootste vraag die toen kwam was: Kan ik mijn vriend wel vertrouwen? Gaat hij hier niet mee door? Ik had de neiging om

hem te controleren, een soort oppas voor hem te zijn om hem te beschermen. Elke terugval zou namelijk het verdriet en het gebrek aan vertrouwen alleen maar groter maken. Juist dit vertrouwen moet weer terug gevonden worden. Gelukkig is hij de mannengroep gaan volgen. Daar kan hij met andere mannen zijn ervaringen delen en krijgt hij handvatten om met de verleidingen die op zijn pad komen om te gaan...”

Verantwoordelijkheid nemen

De kern van het probleem van seksverslaving zal open gelegd moeten worden, wil er sprake kunnen zijn komen van herstel. Openheid en belijdenis, allereerst ten opzichte van de Heere. Maar ook schuldbelijdenis naar hen met wie ze verbonden zijn. In deze relaties is er door seksverslaving sprake van een “*ernstig geschonden vertrouwen.*”

Hulp vragen en deel nemen aan deze mannengroep behoren tot de eerste stappen in deze noodzakelijke onmisbare openheid. Voor veel mannen is dit al het nemen van een grote drempel, juist omdat deze verslaving doorgaans gebeurt in grote anonimiteit. Door de verslaafden zelf wordt er alles aan gedaan om deze verslaving zo lang mogelijk geheim te houden, want stel je voor dat ...!? En wat dan ...!? Gezichtsverlies, mijn baan kwijt, geen gezag meer als ambtsdrager... Inderdaad kunnen dit mogelijke gevolgen zijn, terwijl hierin toch “*het in vertrouwen nemen van anderen*” onmisbaar is om deze verslaving te doorbreken.

Meer informatie mannengroepen

Door de Vluchtheuvel is er een informatiefolder samengesteld, waarin uitleg wordt gegeven aan de werkwijze van deze mannengroep. Deze folder kunt u opvragen bij ons bureau in Goes, telefoonnummer 0113-213098. Ook kunt u op onze website meer informatie lezen: www.stichtingde-vluchtheuvel.nl.

Van harte vragen wij u om dit moeilijke, maar ook belangrijke werk van De Vluchtheuvel in uw persoonlijk en ambtelijk gebed op te dragen aan de troon van Gods genade. Opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwaamere tijd.

J.M. van Es,

Regiomanager De Vluchtheuvel

Haïti: De eerste weken na de aardbeving

De aardbeving die Haïti op 12 januari 2010 trof, kostte bijna 200.000 mensen het leven en verwoestte de huizen van honderdduizenden. Via de media werd de wereld snel op de hoogte gebracht van deze ramp. Enkele uren later waren de amateurbeelden ervan reeds wereldwijd verspreid.

Ook bij het organiseren van de hulpverlening speelden de moderne communicatiemiddelen een grote rol. Het belangrijkste werk werd uiteraard gedaan door de (lokale) hulpverleningsorganisaties in de hoofdstad Port au Prince en de omliggende steden. Daarbij waren snelle communicatie met donoren (waaronder Bijzondere Noden) en een goede informatievoorziening onontbeerlijk om de benodigde gelden bijeen te krijgen.

Noodhulpactie gestart

Het bericht over de aardbeving bereikte ons deputaatschap via sms op het moment dat de algemeen secretaris en deputaat G.H. Verweij op werkbezoek waren in hartje Afrika. Al snel werd duidelijk dat er sprake was van een ramp van enorme omvang. Vanuit El Geneina in het westen van Soedan nam de algemeen secretaris contact op met ons kantoor in Woerden. Daar werden al voorbereidingen getroffen om een noodhulpactie te starten. Na overleg met het dagelijks bestuur van het deputaatschap werd besloten direct € 50.000,- beschikbaar te stellen voor de eerste noodhulp aan Haïti.

Uit contacten met verschillende organisaties bleek de Amerikaanse organisatie World Relief het snelst hulp te kunnen bieden, dus de gereserveerde € 50.000,- werd naar deze organisatie overgemaakt. World Relief is een organisatie die namens een aantal Amerikaanse kerken noodhulp- en ontwikkelingsprojecten uitvoert en met haar kennis en ervaring bewezen heeft op een professionele wijze hulp te kunnen verlenen. Bijzondere Noden werkt al jaren samen met deze organisatie, die permanent een team beschikbaar heeft dat na een calamiteit snel ter plaatse kan zijn om de eerste hulp te bieden en een concreet plan te maken

voor de verdere noodhulp.

World Relief werkt al ruim vijftien jaar in Haïti en met behulp van de Haïtiaanse stafleden van World Relief kon het rampenteam al snel de eerste noodhulp organiseren. De aardbeving in Haïti vond plaats op dinsdag aan het einde van de middag, twee mensen van het rampenteam waren op donderdag al ter plaatse. 's Zaterdag arriveerden nog vier andere leden van dit team. Meerdere keren per dag werden wij op de hoogte gehouden van de voortgang van de hulpverlening. Ondertussen werden onze gemeenten op de hoogte gesteld van de noodhulpactie van Bijzondere Noden door middel van een brief aan de kerkenraden, advertenties en persberichten in *De Saambinder* en het *RD*. Dankzij de goede internetverbindingen was het voor ons geen probleem om vanuit Soedan de verdere afstemming van deze actie te doen en de verschillende documenten te redigeren. Terwijl de fondswervingsactie van Bijzondere Noden in Nederland binnen 24 uur was vormgegeven, was in Haïti het eigenlijke werk toen nog maar net begonnen.

Hulpverlening in Haïti

De eerste donderdag hebben de medewerkers van World Relief niet veel meer kunnen doen dan wat water en voedsel uitreiken. De volgende dag is men begonnen met het organiseren van de hulp. Expertise hoe dat gedaan moet worden, is een eerste vereiste. In de complete chaos na zo'n ramp, waarbij toegangswegen zijn geblokkeerd, communicatie zeer moeizaam verloopt en hulpzoekenden verdwaasd rondlopen, raakt men snel het overzicht kwijt. Die eerste dagen hebben de medewerkers zich dan ook bezig gehouden met het inrichten van kerken en ziekenhuizen als gaarkeukens en tijdelijke medische verzorgingsposten. De directeur van de lokale partner heeft een opleiding als arts en heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt door met twee verpleegsters medische zorg te verlenen aan honderden mensen met ernstige en minder ernstige verwondingen. Voor

zwangere vrouwen werd een aparte ruimte ingericht. Enkele mensen waren er zo ernstig aan toe, dat ze in het noodhospitaal niet geopereerd konden worden. Zij zijn met een speciale vlucht naar de Verenigde Staten gebracht, om daar geholpen te worden. Via de gaarkeukens werden ongeveer vijftienduizend mensen dagelijks voorzien van voedsel en drinkwater.

Overleg en afstemming zijn ook belangrijke onderdelen van het werk van het rampenteam. Centraal wordt geregeld welk gebied en welke taak een team toegewezen krijgt. Dat is heel belangrijk om de hulpverlening zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Ook de rol van de kerk is in de verdeling van de hulp zeer belangrijk. World Relief werkte al samen met diverse kerken in Haïti, en gebruikte deze kanalen nu om de mensen te bereiken die de hulp het hardst nodig hadden. Kerkleden die minder getroffen waren, boden hulp aan mensen in hun directe omgeving, waardoor er een duidelijk christelijk getuigenis werd gegeven.

De eerste weken werd er min of meer dag en nacht gewerkt om te helpen waar dat mogelijk was. Eerst concentreerde de hulp zich op Port au Prince, maar na een week werd er ook in Jacmel en Leogan hulp gegeven via kerken waarmee World Relief al eerder samenwerkte. Naast de voedsel-uitdeling en medische zorg is World Relief al vrij snel begonnen met tijdelijke huisvesting. Twee weken na de ramp hadden vrijwel alle getroffen mensen onderdak. Velen bouwden een tijdelijke woning met puin van hun verwoest huis. Anderen wonen in tenten die door de verschillende hulporganisaties beschikbaar zijn gesteld. Vóór de regentijd aanbreekt, zouden alle mensen goede tijdelijke huisvesting moeten hebben.

De eerste fase van directe noodhulp zal nog een aantal weken duren. Na deze fase zal de nadruk komen te liggen op de opbouw en herbouw van woningen. Bijzondere Noden zal in nauw overleg met diverse organisaties afstemmen op welke wijze onze bijdrage aan deze wederopbouwfase besteed zal worden. We hopen u via berichten in *De Saambinder* en op onze website regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang van de hulp aan Haïti.

Tot zaterdag jl. mocht Bijzondere Noden ruim € 875.000,- ontvangen, waarvoor hartelijk dank. In tegenstelling tot het bericht in het *RD* van enige tijd geleden, zijn de giften aan Bijzon-

dere Noden wèl fiscaal aftrekbaar, omdat Bijzondere Noden als deputaatschap van de Gereformeerde Gemeenten daarvoor een zogenaamde ANBI beschikking heeft.

Mocht de Heere, Die ook met deze ramp opnieuw zo duidelijk gesproken heeft, de getroffen en gedenken in al

hun rouw, verdriet en lijden. Hij sterke ook al degenen die op Haïti betrokken zijn bij het dikwijls uiterst inspannende en met veel moeilijkheden gepaarde gaande hulpverleningswerk.

L. van der Maas, algemeen secretaris

BOEKENNIEUWS

"De pijn van Job";
door Henri Keurhorst;
uitg. De Banier, Apeldoorn;
ISBN 978 90 336 2980 8;
160 pag., € 9,95.

De bespreking van dit boekje heeft langer op zich laten wachten dan de bedoeling was. Toch is het zeker de moeite waard om het te bespreken.

Het boekje "De pijn van Job" is bedoeld om het boek Job dichterbij jongeren te brengen. De schrijver, die zelf theologie studeert, neemt in de eerste 125 bladzijden de lezer (de jongere) als het ware bij de hand om het boek Job te lezen en beter te begrijpen wat er allemaal in dit moeilijke Bijbelboek aan de orde komt.

In aparte hoofdstukken bespreekt hij de hoofdstukken uit het Bijbelboek die als een eenheid gelezen kunnen worden. De vragen die hij steeds bij ieder hoofdstuk heeft gemaakt, zijn bedoeld om de gelezen hoofdstukken van het boek Job opnieuw nog wat te overdenken. Het maakt het boek ook geschikt om te gebruiken voor jeugdverenigingen of Bijbelstudieverenigingen.

Als zodanig is dit boek geslaagd te noemen en maak ik de nog jonge schrijver een compliment. De prijs van deze paperback is laag, zodat dit geen bezwaar behoeft te zijn.

In het boekje volgen nog twee hoofdstukken "God en Job" en "Job en jij". Daarin trekt de schrijver vanuit het boek Job lijnen over de wijze waarop jongeren met lijden moeten omgaan. Centraal is volgens hem in het boek Job dat we God moeten leren vertrouwen als ons lijden overkomt. Dat is op zich waar, maar hoe moet ik nu God vertrouwen als Hij een totaal onbegrijpelijke weg met mij gaat in het lijden dat Hij mij doet overkomen? Het boek Job laat juist zien de worsteling van het niet kunnen vertrouwen en het wonder van door de Heere toch vastge-

houden te worden.

Ik denk aan de intens diepe worsteling van Job, zijn diepe nood en het feit dat Job God ter verantwoording roept. Ook

hebben de indrukwekkende hoofdstukken waarin God gaat spreken en Job het zwijgen oplegt omdat God God is en Job maar een heel nietig mens, ons heel veel te zeggen over hoe God erkend moet en wil worden als de Almachtige.

Als de schrijver deze zaken iets meer naar voren had gebracht, zouden het buigen onder God, de onderwerping aan God, het eens worden met God, en het schreeuwen tot God vanuit een totale uitzichtloosheid, ook een plaats gekregen hebben. Tegen die achtergrond wordt vertrouwen op God meer een genadewonder dan een opgave.

Ondanks deze opmerkingen wil ik graag aansluiten bij de wens van de schrijver dat dit boek jongeren 'helpt om het Bijbelboek Job beter te begrijpen en dat het wat steun geeft in allerlei moeilijke vragen in het leven'.

Rijssen,

ds. A. Schreuder

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Gouda (t.b.v. zendingswerk in de gemeente El Amparo in Guayaquil (Ecuador)): ds. J.M.D. de Heer

te Middelburg-Centrum;

Te Groningen:

ds. J.B. Zippro te Grand Rapids (U.S.A.);

Te Kampen:

ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel;

Te Poederloijen:

ds. A.B. van der Heiden te Benthuizen.

Te Ridderkerk-Slikkerveer:

ds. J.B. Zippro te Grand Rapids (U.S.A.).

■ AANGENOMEN

Naar Genemuiden:

ds. C. Hogchem te Barneveld.

■ BEDANKT

Voor Naaldwijk:

ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2009

• Pag. 254. **gemeente NIEUW-BEIJERLAND**

Scriba is thans: L.M. van der Glas, Stadhoudersweg 28, 3264 SH Nieuw-Beijerland, tel. 0186-694566, e-mail: Lm.vd.glas@kliksafe.nl

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 9 OKTOBER 2009 TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van Alphen aan den Rijn opent ds. G. Clements de vergadering. Hij laat Psalm 108 : 7 zingen, leest Numeri 21:1-9. Daarna gaat hij voor in gebed.

De tijdelijke voorzitter spreekt een meditatie uit n.a.v. het gelezen Schriftgedeelte dat ons bepaalt bij de koperen slang. Daarna memoreert hij de volgende zaken:
- ds. A.J. de Waard is verhinderd de vergadering bij te wonen vanwege zijn gezondheid.

Boskoop:

Op 1 maart diende het echtpaar Zekveld-Verheij 12,5 jaar als kostersechtpaar van de gemeente.

Op 1 april was ouderling J.P. de Wilde 30 jaar ambtsdrager, 1 jaar als diaken en 29 jaar als ouderling.

Op 13 april was ouderling P.J. de Pater 12,5 jaar ouderling.

s-Gravenhage:

Op 22 maart 2009 herdacht ouderling C. van Bale dat hij 45 jaar als ambtsdrager mocht dienen. Op 5 april 2009 heeft hij vanwege zijn leeftijd afscheid genomen.

Op 12 juli 2009 heeft ouderling J. Honkoop vanwege zijn leeftijd afscheid geno-

men, na ruim 45 jaar als ouderling te hebben gediend.

Op 12 juli 2009 heeft diaken D.J. Vogelaar afscheid genomen, vanwege verhuizing naar Alblasserdam.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld. Preses: ds. A. B. van der Heiden assessoren: ds. G. Clemens en ds. J. van Rijswijk, quaestor: oud. G.M. van Winkelen en scriba: oud. J. Bloemendaal.

Daarna worden de volgende rapporten worden aan de orde gesteld:

a. Jaarverslag 2008 Classicale Evangelisatie Commissie.

Oud. Van Winkelen, de opsteller van het verslag geeft een korte toelichting. Het werk mag z'n goede voortgang hebben. De oproep om nieuwe vrijwilligers heeft voldoende nieuwe kandidaten opgeleverd uit de classisgemeenten. Wel zijn er nog twee vrijwilligers nodig voor het kinderevangelisatiewerk. In 2010 zal, mede in verband met het aflopen van de huurtermijn in 2011, een uitgebreide evaluatie gedaan worden. De vergadering neemt kennis van het verslag.

b. Jaarverslag van de Commissie Aangepaste Catechisatie van de classis Gouda 2008-2009. De voorzitter roept de vergadering op om na te gaan of binnen de gemeenten doopleden zijn die voor deze catechisatie in aanmerking komen.

Het gedeelte van de vergadering waarin verslagen van de kerkvisitatie worden besproken was alleen toegankelijk voor ambtsdragers, vandaar dat het verhandelde niet in dit verslag is opgenomen.

Bij één van de gemeenten zal een bijzondere visitatie gehouden worden. De classis benoemt hiervoor een commissie. Hierin hebben zitting ds. A.B. van der Heiden, voorzitter, ds. G. Clemens, oud. A.G. Bregman, oud. G.H. Verweij, Oud. G.M. van Winkelen en oud. J. Bloemendaal, secretaris.

Behandeld wordt een brief van een gemeente waarin voorgesteld wordt het tijdstip waarop kandidaten door het curatorium kandidaat gesteld worden enkele maanden te vervroegen. De maanden die daardoor vervallen zouden in het eerste jaar als beginnend predikant in de vorm van praktische lessen kunnen worden gecompenseerd.

De vergadering ondersteunt dit voorstel in de brief en besluit via informele weg dit onderwerp met het curatorium te bespreken.

De consulentschappen worden als volgt verdeeld:

Alphen a/d Rijn:	ds. A.J. de Waard
Benthuisen	ds. J. van Rijswijk
Berkenwoude	ds. G. Clemens
Boskoop	ds. A.J. de Waard
Delft	ds. J. van Rijswijk
Gouda	ds. A.B. van der Heiden
's Gravenhage	ds. A.B. van der Heiden

's Gravenzande	ds. G. Clemens
Moerkapelle	ds. G. Clemens
Naaldwijk	ds. J. van Rijswijk
Scheveningen	ds. J. van Rijswijk
Stolwijk	ds. G. Clemens
Zoetermeer	ds. A.B. van der Heiden

De gemeente van Delft heeft als agenda-punt ingebracht de samenwerking met de gemeente Zoetermeer.

De afgevaardigde van deze gemeente schetst het verloop van het ledental van de gemeente dat in enkele jaren van 110 naar 55 leden en doopleden is teruggelopen. De kerkenraad, in samenspraak met de ledenvergadering, vraagt zich af: hoe moet het verder?

Op dit moment zijn de ambten voldoende vervuld en kan het ambtelijk werk gewoon verricht worden. Maar naar de toekomst toe geeft deze ontwikkeling zorgen. Anderzijds zou opheffing van Delft betekenen dat weer een stads- en studentengemeente zou verdwijnen en dit wil Delft ook niet graag. Omdat de meeste leden geografisch gezien aan de kant van Zoetermeer wonen, is samenwerking gezocht met de gemeente van Zoetermeer. Deze is hiertoe van harte bereid. Concreet zullen bijvoorbeeld gezamenlijk weekdiensten belegd worden.

Over de gedane mededelingen zijn geen vragen. De voorzitter zegt dat het verstandig is om deze samenwerking aan te gaan en wenst hen de nodige wijsheid toe.

Besloten wordt deze classisvergadering te verdagen tot 4 december 2009 voor de bespreking van het rapport van de commissie.

Op verzoek van de preses) laat ouderling L. Huisman zingen Ps 139 vers 14 en gaat daarna voor in dankgebed.

■ VERSLAG VOORTGEZETTE VERGADERING CLASSIS GOUDA 4 DECEMBER 2009 TE ZOETERMEER

Omdat dit een voortgezette vergadering betreft, opent de preses van de vorige vergadering ds. A.B. van der Heiden de vergadering. Hij laat Psalm 89:9 zingen, leest Jesaja 9:1-6 en gaat daarna voor in gebed. De preses deelt mee dat ds. A.J. de Waard verhinderd is de vergadering bij te wonen vanwege zijn gezondheid. De doktoren zijn op zich wel tevreden, maar wijzen erop dat de ziekte onverwacht weer de kop kan opsteken.

Omdat het een voortgezette vergadering van 9 oktober 2009 betreft, is het moderamen ongewijzigd samengesteld.

Tijdens de behandeling van het rapport van de Commissie Bijzondere Visitatie, verder te noemen "commissie", zal ds. J. van Rijswijk het voorzitterschap waarnemen. Dit wordt gedaan om de objectiviteit te

waarborgen omdat ds. A.B. van der Heiden lid is van de commissie. Ouderling Van Winkelen zal deze vergadering als 2e scriba fungeren.

De rapporten van de visitaties die gehouden zijn in de gemeenten Alphen a/d Rijn, Benthuisen, Berkenwoude, Boskoop, Delft en Gouda en van de bijzondere visitatiecommissie worden voorgelezen. Hiervoor zijn ook de deputaten art. 49 DKO, ds. J.J. van Ekeveld en ds. M. Mondria ter vergadering. Dit gedeelte van de vergadering was alleen toegankelijk voor ambtsdragers, vandaar dat het verhandelde niet in dit verslag is opgenomen.

Na de bespreking van het advies van de commissie en gelet op de het advies van de vertrouwensarts drs. J. Huisman en het advies van de deputaten art. 49 DKO deelt de preses het genomen besluit mee. Samengevat komt dit neer op:

a. De kerkenraad van Stolwijk krijgt vanwege de opgetreden spanningen tussen de kerkenraad en haar predikant A.J. de Waard, mede vanwege zijn broze gezondheidssituatie, het dringende advies ds. A.J. de Waard met onmiddellijke ingang tijdelijk ontslag te verlenen op grond van artikel 14 van de DKO. Dit ontslag heeft als doel het herstel van ds. A.J. de Waard mogelijk te maken. Een kleine commissie uit de classis zal hem met het oog hierop begeleiden en zo nodig de kerkenraad bijstaan in het uitvoeren van het classisbesluit.

b. Met één van de ouderlingen van de gemeente van Stolwijk, ten aanzien waarvan de commissie de classis heeft geadviseerd hem in eerste instantie te verzoeken zijn ambt vrijwillig neer te leggen, en met de kerkenraad van Stolwijk zal door de commissie nog een gesprek plaatsvinden. Tenslotte verzoekt de preses ds. Van Ekeveld om de vergadering te sluiten. Na het laten zingen van Psalm 74:2 en 18 eindigt hij met gebed.

Namens het moderamen:
J. Bloemendaal, scriba.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES 14 JANUARI 2010 TE GOES

De preses, ds. E. Hakvoort, opent deze classisvergadering, die een voortzetting is van de vergadering van 14 september jl.. Hij laat zingen Psalm 26:1 en 2, en leest Markus 9:42-50. Daarna memoreert hij de volgende feiten:

- oud. B. Kriekaard uit Yerseke heeft per 3 januari jl. zijn ambt neergelegd. Hij heeft de gemeente Kruijningen bijna 12 jaar gediend (8 jaar als diaken en 4 jaar als ouderling) en de gemeente Yerseke vanaf

1968 als ouderling; in totaal heeft hij 53 jaar mogen dienen.

• Organist H.M. Guiljam van Goes heeft op 1 januari afscheid genomen. Hij is 27 jaar organist geweest.

• Diaken I.L. Boot, die vorige vergadering afgevaardigde was, is met een ernstige ziekte opgenomen in het ziekenhuis. Zijn toestand is nog steeds zorgelijk.

Vervolgens gaat de preses voor in gebed. Hij spreekt een openingswoord n.a.v. Marcus 9:42^m: *Hebt zout in uzelfen*.

Diaken J. Jansen uit Yerseke deelt mee dat hij na 11 jaar zijn taak als classisdiaken wil beëindigen. De preses zegt hem dank voor het vele gedane werk. In zijn plaats zal diaken W. de Kok uit Borssele worden gevraagd.

In alle gemeenten is in de achterliggende maanden kerkvisitatie gehouden. N.a.v. de verslagen merkt de preses op dat er in verschillende gemeenten zorgen en vreugden zijn, al is Sion dun geworden. Satan zit ook niet stil. Er is altijd sprake van de strijd tussen het Vrouwenzaad en het slangenzaad. Ook hier geldt voor ons als ambtsdragers: *Hebt zout in uzelf*. Wat zou het een voorrecht zijn wanneer er nog mensen uit onze gemeenten jaloers konden zijn op het tere leven van hun ambtsdragers.

Een der afgevaardigde predikanten wijst nog op het feit dat er wel eens mensen met attestatie overkomen die in het bezit zijn van tv. Wanneer ze vermaand worden, is hun weerwoord dat er in de vorige gemeente niet moeilijk over gedaan is. Hij pleit ervoor om toch de richtlijn van de Generale Synode aan te houden, waarin zowel het bezit van tv. als van open internet wordt veroordeeld. De preses onderstreept dit en roept op om zich te houden aan de besluiten van de G.S.

Naar de vergadering van de Particuliere Synode Zuid op 15 april 2010 worden afgevaardigd de predikanten ds. M. Golverdingen, ds. E. Hakvoort, ds. G. Hoogerland en ds. C.J. Meeuse, en de ouderlingen J.A. Blik, S. Boogaard, L.J. Goud en P. van Vijven.

De Classicale Evangelisatiecommissie (CEC) verzoekt de classis om een uitspraak te doen over haar voorstel om aan de classis Middelburg en Tholen te verzoeken twee ambtsdragers van iedere classis af te vaardigen naar de CEC van de classis Goes. De verantwoordelijkheid voor het classicale evangelisatiewerk zal blijven berusten bij de classis Goes. De vergadering gaat met dit voorstel akkoord.

Evangelist Van Setten is op de vergadering aanwezig, hij wordt uitgenodigd om een en ander mee te delen betreffende de gang van zaken op de evangelisatiepost. Hij mag zeggen dat in 2009 de Heere gegeven heeft dat het werk gezegend is. Het inloophuis wordt iedere dag door een

aantal mensen bezocht. Bij het kledingproject komen ook steeds meer mensen. Ieder die daar komt krijgt soep aangeboden, er wordt in de Bijbel gelezen en gebeden. Er is op die manier een aanknopingspunt voor een gesprek. In de zondagse diensten komen meer mensen uit België. De Bijbelstudie op dinsdagmiddag wordt door 5 tot 10 mensen bezocht. Daarnaast moet opgemerkt worden dat ook de duivel bezig is om zoveel mogelijk te verstoren. Evangelist Van Setten noemde daar enkele voorbeelden van. De samenwerking met de Classicale Evangelisatiecommissie is erg goed. Wat betreft de huiselijke zorgen mag er worden opgemerkt dat het met de gezondheid van zijn zoon Jeroen op dit moment erg goed mag gaan.

Van een van de kerkenraden is een instructie ter tafel met het verzoek deze door te sturen naar de Particuliere Synode. Het betreft de vraag hoe een kerkenraad heeft te handelen met (minderjarige) doopleden die een openbare zonde begaan hebben, waardoor openbare ergernis is ontstaan en waarvoor ze ook

door de wereldlijke rechter toerekeningsvatbaar worden gehouden. De classis besluit deze instructie door te zenden.

Ds. Golverdingen deelt namens de kerkenraad van Waarde mee dat er een gat ontstaat in de financiering van de te bouwen kerk. In overleg met het Kerkelijk Grootboek van onze gemeenten dient hij nu op onze classisvergadering het verzoek in om toestemming om de gemeenten van de P.S. Zuid te mogen benaderen voor een lening of gift. De classis heeft geen enkel bezwaar daartegen.

De kerkenraad van Nieuwdorp wordt aangewezen als roepende kerk om de classis samen te roepen op 8 april 2010 om 19.00 uur in de Sionkerk te Goes. Wanneer er geen relevante agendapunten zijn, zal de eerstvolgende classis gehouden worden op 13 september 2010.

Op verzoek van de preses eindigt ouderling D.M. van de Vreede van de roepende kerk van Kruijningen met het laten zingen van Psalm 89:8 en dankgebed.

S. Boogaard, scriba

BERICHTEN

■ DISTRICTSAVOND +16 JBGG

District Zuid-West +16 organiseert een districtsavond op **zaterdag 13 februari**, aanvang 19.45 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente van Zwijndrecht, Burg. Jansenlaan 37. Inleider: ds. W.J. Karels over het thema "Geen tijd meer".

■ AANMELDEN VOOR INTEGRATIEWEEK

De Integratieweek wordt dit jaar van **vrijdag 8 tot en met 15 oktober** in "De Vinkehoeve" in Vinkega (Friesland) georganiseerd. Deze vakantieweek is bedoeld voor jongeren van 18 tot 40 jaar met of zonder lichamelijke beperking, die behoren tot de Gereformeerde Gemeenten. Voor de deelnemers met een handicap geldt, dat ze behoorlijk zelfredzaam moeten zijn. Het oord is wel aangepast voor rolstoelgebruikers.

Het karakter van deze vakantieweek kenmerkt zich in het samen bezig zijn rondom het Woord van God in de vorm van Bijbelstudies en het samen bezoeken van de zondagse kerkdiensten in de evangelisatiepost in Leeuwarden. Verder worden er verschillende activiteiten ondernomen

en diverse uitstapjes gemaakt. Deze week - met zelfverzorging - kost € 310,- per persoon.

Een aanmeldingsformulier voor deze fijne vakantieweek kan aangevraagd worden bij mev. J.M. Mudde-van den Berg, tel. (0182) 343029 of per email: jmmuddevdberg@kliksafe.nl.

■ ZANGAVONDEN

Wijk en Aalburg

Psalmzangavond (met beurtzang en bovenstem) op **zaterdag 20 februari**, van 19.30 uur tot circa 21.00 uur, in de Hervormde kerk te Wijk en Aalburg, Grote Kerkstraat 30. Organist is Pieter Heykoop die ook een paar orgel improvisaties ten gehore zal brengen. Collecte t.b.v. nieuwbouw kerk Geref. Gemeente te Aalburg.

Krabbendijke

Psalmzangavond (met samenzang) op **zaterdag 13 februari**, aanvang 19.30 uur, in de Nieuwe Kerk te Middelburg. M.m.v. gelegenheidskoor uit Krabbendijke, organist Martin Weststrate en panfluitiste AnneMare van Koeveringe. Appelwoord door dhr. Kosten. Collecte t.b.v. verbouw

kerk Geref. Gemeente te Krabbendijke, en de evangelisatiepost Merksem.

■ JAARVERGADERING VOGG, AFD. WEST

Op **zaterdag 13 februari** houdt afdeling West van de VOGG haar jaarvergadering in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe O.Z. 2b. Na het huishoudelijke gedeelte zal er gelegenheid zijn het nieuwe Van Vulpen orgel te bespelen. Aanvang 14.00 uur.

■ JUBILEUM ZENDINGSVENIGING ROTTERDAM-C

De zendingsvereniging "Alle den Volcke" te Rotterdam-Centrum wil allen, die op welke wijze dan ook hebben meegeleefd met haar 50-jarig jubileum hartelijk danken. Het was hartverwarmend.

Namens bestuur en leden, mevr. C.M. van Blooys secr.

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op vrijdag 29 januari werd in het vergadergebouw van de Geref. Gemeente in Scheveningen een koninklijke onder-

scheiding uitgereikt aan ouderling D.J. Doorn vanwege het feit dat hij 40 jaar actief betrokken is geweest bij het kerkelijk werk in onze gemeenten, eerst vanaf 1968 in de Geref. Gemeente van Den Haag-Zuid en daarna, vanaf 1986, in de gemeente van Scheveningen. Van deze 40 jaar was broeder Doorn ruim 25 jaar ambtsdrager, begeleidde hij als organist de gemeentezang en gaf hij leiding aan diverse verenigingen. Nadat de gemeente in 2004 vacant werd verzorgt hij de catechisatielessen voor de oudere jeugd. Na de uitreiking is op zijn verzoek met elkaar Psalm 65:2 gezongen, maar daarna ook het laatste vers van de 72^e Psalm. We mogen hem van harte feliciteren met dit heuglijke feit. De Heere komt hiervoor alle dank toe.

Kerkenraad Geref. Gemeente van Scheveningen

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 15.30 uur ds. Labee; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Naaldwijk 18.30 uur ds. Van Rijswijk; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuw-dorp 14.00 uur ds. Van Krimpen en 18.30 uur ds. Tanis; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. Golverdingen; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 9.30 uur ds. Gunst; Oosterland 10.00 en 14.30 uur ds. De Waard; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 uur ds. C. Harinck; Poederooyen 14.30 uur ds. Karens; Poortugaal 15.00 uur stud. Baaijens; Puttershoek 15.00 uur ds. Pater; Rhenen 18.00 uur ds. Hogchem; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.30 uur ds. Bakker en 18.30 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Driessen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Paul; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. P. Mulder; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stad aan 't Haringvliet 18.00 uur ds. Gunst; Terneuzen 10.00 uur ds. Tanis en 15.30 uur ds. Tuinier; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 16.00 uur (H.D.) ds. Van der Net; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.00 uur ds. Hogchem; Vlaardingen 19.00 uur ds. Joosse; Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Wierden 15.00 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Eckveld; Zwijndrecht 18.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 14 FEBRUARI 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalst 14.30 uur ds. Van Gelder; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. Paul; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J. Karels; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Benthuizen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Silfhout; Bodegraven 16.30 uur ds. Driessen; Breda 14.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 18.30 uur ds. Schot; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 uur ds. Verschuure en 19.00 uur ds. Kleppe; Eindhoven 18.00 uur stud. Visser; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.45 uur ds. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur

ds. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. De Wit; Ermelo 9.30 en 14.30 uur stud. Visser; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur stud. Maljaars; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur stud. Baaijens; 's-Gravenhage 15.00 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Groningen 16.00 uur ds. Kattenberg; Haamstede 15.30 uur ds. Vreugdenhil (bev.ambtsdr.); Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. Verweij; Hoogeveen 15.00 uur ds. Vogelaar; Houten 11.00 uur ds. Van der Net en 17.00 uur leesdienst; Kampen 17.30 uur ds. Boeder; Kamperland 14.00 uur ds. De Heer; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Kortgene 14.30 uur ds. Hakvoort; Krabbendijke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Hoogerland; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Van Gelder; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse

■ DINSDAG 16 FEBRUARI 2010

Borssele 19.30 uur ds. Karens; Hoofddorp 19.45 uur ds. Van Rijswijk; Hoogvliet 19.45 uur ds. Baan; Lisse 19.45 uur ds. Neele; Moerkapelle 19.30 uur ds. Schipper; Naaldwijk 19.45 uur ds. Mondria; Oosterland 19.30 uur ds. Van Eckveld; Opperdoes 19.30 uur ds. Van Belzen; Poortugaal 19.30 uur ds. Van Krimpen; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Hakvoort; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Verweij.

■ WOENSDAG 17 FEBRUARI 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Silfhout; Andijk 19.30 uur ds. Van Manen; Brakel 19.30 uur ds. De Leeuw; Leiderdorp 19.30 uur ds. Brugge; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Vermeij; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Ouddorp 19.30 uur ds. Van der Net; Rhenen 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Van Aalst; Rotterdam-IJsselmonde 19.30

uur ds. Verweij; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. Baan; Scherpenisse 19.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. Schreuder; Utrecht 20.00 uur ds. Van Belzen; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ DONDERDAG 18 FEBRUARI 2010

Aalst 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. Van Eckveld; Ermelo 19.30 uur ds. Vogelaar; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Leerdam 19.30 uur ds. Melis; Meeuwen 19.30 uur ds. Pater; Melissant 19.30 uur ds. De

Leeuw; Mijdrecht 19.30 uur ds. Schot; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Baan.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Luxemburg 5-dgs reis: 26 t/m 30 april. Opgeven kan nog tot 28 februari. Met o.a. bezoek aan de watervallen van Coö, Trier, Echternach en Klein Zwitserland. De Ardennen op z'n mooist. Luxe 4-sterren hotel in Vianden.

Luxemburg 5-dgs reis: 17 t/m 21 mei. Deze reis is geheel volgeboekt.

Normandië 5-dgs reis: 21 t/m 25 juni. Mocht u meewillen met deze prachtige reis vol geschiedenis (en een bezoek aan Parijs), wilt u dan aub voor 28 februari reserveren. Opstaproute begint bij Capelle a/d IJssel.

Nieuw op onze site: mogelijkheid om te adverteren met: verhuur/verkoop caravans en chalets, hotels en vakantieparken. Zie het kopje 'Toerisme'.

Reisfolder 2010: gratis aan te vragen.

Opstaproutes: Middelburg t/m Rilland en Capelle a/d IJssel t/m Dordrecht

BURGTOURS • Margrietstraat 30
4401 EZ Yerseke • tel. 0113-573681
info@burgtours.nl • www.burgtours.nl

Twee PABO STUDENTES (4e jaars) zoeken woonruimte in **GOUDA** voor de periode van september t/m december. Bel 06-49466536 of mail naar 08HO2912P@driestar-educatief.nl

Te koop: H.J. Ganzemanstraat 60 in Meteren. Een royale en goed onderhouden eengezinswoning in jaren 30-stijl. Dit sfeervolle huis heeft een inhoud van 350 m³ en een vloeroppervlak van 125 m². De riante achtertuin biedt vrij uitzicht. Vraagprijs: € 260.000,- k.k. De Deugd & Terpstra Makelaardij, www.woneningeldermalsen.nl

Woonruimte te huur in Wekerom. Grote woon, slaapk, berging, WC, douche. Ruim 90 m². Tel. 0318 461431.

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahilborn

Stolk orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbenrijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Md., Ormeelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Fides
praktijk voor diagnostiek en psychosociale hulpverlening

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt ook bij ons terecht voor psychologisch onderzoek, PGB-aanvragen, sociale vaardigheidstrainingen en onderzoek en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel gerust voor informatie of aanmelding! Tel. 0342 - 41 99 77
www.fideshulpverlening.nl

Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld

Jong stel zoekt **woonruimte** te huur in regio **Leerdam** per 1 juli 2010 D.V. Tel. 06-50857904.

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Ermelo, Cronjéstraat 127, goed verz. **mid. woning** op ca. 150 m2 grond te koop in de buurt van kerken, ref. school, heide en supermarkt. Leuke en kinderrijke buurt. Drie slaapk., wasruimte en badk. Op zolder 4e slaapk. mogelijk. Vr. pr €227.500 k.k. Zie www.funda.nl voor info en foto's of bel 06-51667636.

Ruime **vak.woning** v.a.g.v. te **RIJSSEN**, v.a. 13 febr. vrij. Tel. 0548-513269

Te Koop op Urk, Hooiland 88 Ruime en goed onderhouden eengezinswoning met 5 slaapkamers. Gelegen in een rustige buurt, op loopafstand van kerk, school en bos. Vraagprijs: € 184.900 Voor meer info: 06-83160280 of www.sinkebv.nl

Te Huur: **Vakantiewoning**, landelijk gelegen, 6 tot 8 personen. 4 slaapkamers, kamer-openkeuken, met garage. Nabij Kerk Ger-Gem Terwolde de Vecht. Inl: 0571-291486.

Vakantie Oostenrijk: Te huur: prachtige luxe chalet of app., 2-9 pers., in mooie omgeving v. Saalbach-Hinterglemm, in elk seizoen. Info: 06-51166845/0180-318720

"Levend water" (7 preken) **ds. E. VENEMA**

**Geb.; € 12,50 (excl. verz.kst.)
Fam. De Boer; t 0512-519839
Stationsweg 59
9201 GH Drachten
aukedeboer@solcon.nl**

Begrafenisonderneming Treur

E. Treur
Kroosweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Vakantie in de **BETUWE**
U bent welkom op minicamping de **VIJVERHOF** in **OMMEREN** activiteiten, kindvr. caravanverhuur 4 pers. en vak.woning voor 6 pers. voor info: 0344 601973 www.vijverhof-ommeren.nl

TSJECHIË: Gezinsvakantie met 8 personen? Kijk snel op www.pod-kumburkem.nl voor alle info en boek nu uw zomervakantie.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de volgende functies:

Zendingswerkers voor Guinee

In verband met aanstaande repatriëringen van verschillende werkers is ZGG op zoek naar zendingswerkers. Op dit moment zoeken wij een evangelist in Boké. Hij krijgt als belangrijkste taak het bereiken van de moslimbevolking van Boké met Gods Woord. Daarnaast beheert hij de leeszaal. In Coliah werkt al een evangelist en is er een vacature voor een zendingswerker die met hem samenwerkt. Hij of zij heeft bij voorkeur ervaring in de gezondheidszorg of de landbouw. De werkers zijn samen met andere teamleden verantwoordelijk voor het totale zendingswerk van ZGG in Guinee. De zendings- en evangelisatieactiviteiten in Guinee hebben tot doel op termijn te komen tot gemeentevorming.

Pionierszendingswerkers voor Oost-Azië

In Oost-Azië is het werk anders van aard dan op andere zendingsvelden van ZGG. Gezocht wordt naar zendingswerkers die uitgezonden willen worden naar gebieden waar openlijke evangelieverkondiging niet mogelijk is. In verband met de samenstelling van het team zoeken wij voor deze functies echtparen met een goede opleiding voor een relevante beroepsuitoefening ter plaatse. Daarbij kan gedacht worden aan werk in gezondheidszorg, techniek of onderwijs.

Theologisch docent op Papua

Onze zusterkerk, de GJPI, heeft onze gemeenten gevraagd een theologisch docent te sturen die toerusting en opleiding kan verzorgen voor predikanten en ambtsdragers van de GJPI. Belangrijkste taken van de docent zijn het geven van lessen op de predikantenopleiding STTR en het geven van toerustingscursussen in een kerkelijk kader. Deze zendingswerker zal ook deel uitmaken van het team van ZGG op Papua.

Zie www.zgg.nl voor meer informatie over deze vacatures.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met de zendingsopdracht zoals die namens onze gemeenten gestalte krijgt. Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 26 februari 2010 richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232 3440 AE Woerden. Per e-mail solliciteren kan ook: zgg@cbgg.nl.

De sollicitatiegesprekken zullen plaatsvinden op D.v. 5 en 19 maart 2010.

Voor inlichtingen over deze functies of voor open sollicitaties kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom, directeur (kantoor: 0348-489950, privé 0318-634626) of ds. W. Harinck, secretaris (0348-415164).

TIP VOOR DE LIJDENSTIJD

DS. C.G. VREUGDENHIL

Borgtocht

49 overdenkingen voor de lijdensweken

Dit boek neemt u mee vanaf de eerste lijdensaankondiging van Christus tot aan Zijn sterven. In alle meditatie staat het thema 'Verzoening' centraal: ter overdenking van het verzoenend lijden en sterven van de Heere Jezus Christus.

€ 14,50 paperback, 224 blz.

Verkrijgbaar in de boekhandel
Prijswijzigingen voorbehouden - 100211-58

de groot goudriaan

www.degrootgoudriaan.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

KRAAMZORG

THUIZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur een **vakantiewoning**
dichtbij Norwich (Ontario).

Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

Tijdelijk te huur: boerderijtje
op de veluwe, omgeving Lunteren.
Voor info tel. 06-11086298.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Goed onderhouden 3-kamer-
appartement in Rotterdam.

Gunstig gelegen aan uitvalswegen,
A15 en richting Europoort. Bouw-
jaar 1958. Woonoppervlak 60 m2.
Gelegen op de 4e verd., afgesloten
pand met intercom. Op loopafstand
van metro, bus (Slinge-Zuidplein).

Geheel voorzien van dubbele
beglazing en zonwering, ook bui-
ten (kamer). Goed functionerende
VVE €131,10 p/m.
Prijs €110.000 k.k.
Aanvaarding in overleg.

Gespecialiseerd in huisontruiming.
Ook bij het overlijden en kleine
verhuizingen. Vraag vrijblijvend
advies en prijsopgave.
Tel. 06-24778923 / 0571-291223.

B.J. Janssen
Begrafenisverzorging
Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies
Dag en nacht bereikbaar op: 0113-340307
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
Mobiel 06 - 53 23 73 20
www.begrafenisverzorging-janssen.nl
E-mail: info@begrafenisverzorging-janssen.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

Begrafenisnissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen begrafenissen
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorger
G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
Kampen e.o. T (038) 3332 383
Rijssen e.o. T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Orgelcentrum Andante is dealer van
JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

ORGELCENTRUM
ANDANTE

In onze beide winkels is een ruim
assortiment aan bladmuziek in zowel
notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL

Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851

Oranjestraat 6, RIJSSSEN

Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS